

FENNTARTHATÓ START-UP SEGÉDLET

Fenntartható mezőgazdaság: hogyan készíthetünk fenntartható üzleti tervet a megújuló energiák használatával: tanúsítványok, feltételek, jogi háttér

INTELLECTUAL
OUTPUT 3
MODULE 2

2020-1-ES01-
KA202-082440

Az Európai Unió
Erasmus+ programjának
társfinanszírozásával

Ez a projekt az Európai Bizottság támogatásával valósult meg. Ez a kiadvány csak a szerzők nézeteit tükrözi, és a Bizottság nem tehető felelőssé a benne foglalt információk bármilyen felhasználásáért.

Szerzők:

Fundación de la Comunitat Valenciana para una economía baja en carbón

Area Europa srl

Eszterhazy Karoly Egyetem

Federación EFAS CV la Malvesía

Jävarmaa Kutsehariduskeskus

Stowarzyszenie Edukacji Rolniczej i Lesnej EUROPEA Polska

2021

.....	0
BEVEZETÉS	2
FENNTARTHATÓ FARM.....	2
1. START-UP-OK LÉTREHOZÁSÁNAK LÉPÉSEI	3
1.1 ELŐZETES SZAKASZ: EGY GONDOLA SZÜLETÉSE	5
1.2 MEGALAPOZÓ SZAKASZ.....	6
1.3 KORAI SZAKASZ	8
1.4 NÖVEKEDÉSI SZAKASZ	9
1.5 KÉSEI VAGY KILÉPŐ SZAKASZ.....	9
2. A FENNTARTHATÓ ÜZLETI TERV KÉSZÍTÉSÉHEZ SZÜKSÉGES INFORMÁCIÓK: IGAZOLÁSOK, KÖVETELMÉNYEK, JOGI KERET.	9
2.1 ÁLTALÁNOS EURÓPAI KONTEXTUS	9
2.1.1 <i>Europai címkék</i>	9
2.1.2 <i>EU szakpolitikai keretek</i>	11
2.1.3 <i>Energiahatékonysági Direktíva (EED)</i>	11
2.2 A PARTNERSÉGBEN RÉSZT VEVŐ ORSZÁGOK SAJÁTOSSÁGAI	12
2.2.1 <i>Olaszország</i>	12
2.2.2 <i>Lengyelország</i>	13
2.2.3 <i>Spanyolország</i>	15
2.2.4 <i>Észtország</i>	16
2.2.5 <i>Magyarország</i>	20
FÜGGELÉK	24
IRODALOM, HASZNOS WEBOLDALAK	24

Bevezetés

A fenntartható termelés mint koncepció 1992-ben Rio de Janeróban, a „Föld Csúcstalálkozón” indult útjára, amikor elkészült a fenntartható fejlődés globális cselekvési tervét felvázoló dokumentum – Agenda 21.

A fenntartható termelés a vállalati társadalmi felelősségvállalás összefüggésében definiálva minden olyan tevékenységet és kezdeményezést jelent, amely termékek vagy szolgáltatások előállításához vezet, minimalizálja a természeti erőforrások használatát és a környezetszennyezést, ugyanakkor pozitív hatással van a munkavállalókra, a fogyasztókra és a társadalom egészére. . A gazdaság mezőgazdasági szektorában a termelés volumene a természeti tényezőktől függ, azaz: a talaj minőségétől, a meteorológiai és éghajlati viszonyoktól, a termelési ciklustól.

Fenntartható farm

A mezőgazdaság technológiai újításokat alkalmazó fejlesztése a növénytermesztés és az állattenyésztés csaknem megkétszerezésével élelmiszer-túlermeléshez vezetett. A jövedelemszerzésre törekvő állattenyésztő gazdaság általában egyetlen faj tenyésztésére épül, és már külső termelőktől vásárolt késztakarmányra épül. Ebben az esetben az állattenyésztő gazdaságban gyakorlatilag korlátlanul elérhető természetes műtrágyák (pl. hígtrágya) kezelésének problémája jelentkezik. Másfelől a növénytermesztő gazdaságok az ásványi műtrágyáktól tették függővé a termelést. Napjainkban a gazdálkodás a szilázstermelés szabálytalanságain, a hígtrágya rossz tárolásán, a megfelelő víz- és szennyvíz-infrastruktúra hiányán, valamint az összes műtrágya-összetevő és növényvédőszer használatán keresztül befolyásolja a vízminőséget. A fenntarthatatlan mezőgazdasági termelés a kémiai és mechanikai anyagok túlzott felhasználása révén hozzájárul a talaj degradációjához, ami eróziót és a talaj savasodását okozza.

Ezért elengedhetetlen a racionális ásványi és szerves trágyázás, és a hatékony termelés érdekében megtett gépesítési intézkedések hozzájárulnak a levegőszennyezéshez az állattartó épületekből, trágyatárolókból, az összes termelési maradvány elégetéséből származó gázok stb. révén. A kortárs gazdálkodást integrálni kell a természetes tereprendezésbe. a biológiai sokféleség megőrzésére is. A szántók, rétek, folyók, zátonyok, erdők, gyümölcsösök és tavak megfelelő elrendezése lehetővé teszi a faji biodiverzitás diverzifikációját. A zöldipari forradalmat a termelőtevékenységekre specializálódás jellemzi, míg a gazdaság szempontjából fontos figyelembe venni a területi specializáció jótékony hatásait.

A fenntarthatósági közgazdaságtan kortárs irányzata azon etikai értékek helyreállítása, amelyek a végzett mezőgazdasági tevékenységet meghatározzák, és egyben profitot is lehetővé kell tenni. Az európai és nemzeti törvények szabványosítják a mezőgazdasági területek fenntartható megújulóenergia-használatát, beleértve a bioüzemanyagokat is, így nem jön létre verseny a megújuló energiaforrások és a mezőgazdaság között, és megőrződik a biológiai sokféleség. A vidéki megújuló energiaforrások fejlesztése és üzemi felhasználása, például a kisüzemi biogázüzemek, a kapcsolt

energiatermelő rendszerek létrehozása, vagy a folyékony bioüzemanyagok kisüzemi mezőgazdasági előállítása zárt termelési ciklust tesz lehetővé. A vidéki területeken a megújuló energiaforrások fejlesztésének perspektívája elsősorban az energianövényekből (azaz gabona, kukorica, repce, kender, csicsóka, fűz, nyár, Sida hermaphrodita, miscantus, gerard pálma, nád) történő biomassza előállításán alapul.), hanem maradványokból és hulladékokból is (azaz szalma, egyéb mezőgazdasági maradványok, hígtrágya, fahulladék). A biomassza felhasználása a gazdaság hatékony fellendülése szempontjából lehetővé teszi a gazdaságban a zárt termelési ciklus kialakítását és a mezőgazdasági tevékenységek megújuló energiaforrásokkal történő diverzifikálását.

Napjainkban számos olyan berendezés létezik, amely lehetővé teszi a tiszta energia előállítását, kezdve a napkollektoroktól, hőszivattyúktól, fotovoltikus moduloktól, napelem-készletektől, szélturbináktól a biomassza kazánokig. Ezért számos megoldás elemzésére van szükség ahhoz, hogy a költséghatékonyság, a megtérülési ráta, a gazdaságba eszközölt beruházás nagysága szempontjából a legelőnyösebbet tudjuk kiválasztani. Elemezni kell a jogi és társadalmi szempontok hatását a gazdaságban a megújuló energiaforrások felhasználására.

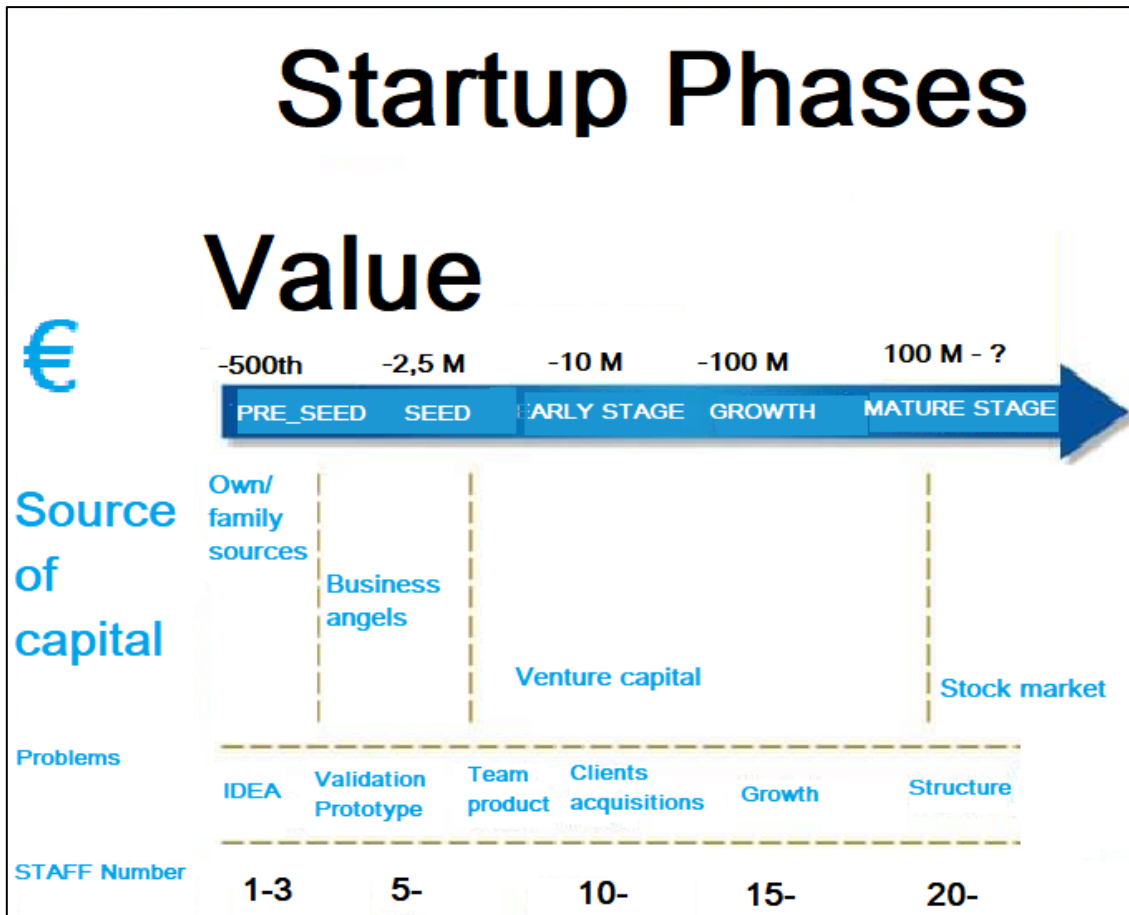
1. Start-up-ok létrehozásának lépései

A technológiát, az internetet, az automatizálást kihasználó, speciális üzleti modellel, innovációval rendelkező start-up, amely a későbbiekben külpiazi terjeszkedést tervez.

Az induláshoz szükséges pénz a legtöbb esetben nem saját forrásból, hanem akár többkörü befektetésből is keletkezik. Gyakran előfordul, hogy a célpia megismerése és az ötlet átalakítása során a kezdeti ötlet és az, hogy mi lesz a sikeres.

Néhány példa azokra a cégekre, amelyek egykor induló vállalkozásként indultak Facebook, Snapchat, Prezi.com, Ustream, LogMeIn, Tresorit, Oculus Rift VR szemüveg

Egy ilyen cég alapítása után hosszú út áll előtte, amely 4-5 fázisra osztható.

Ábra A start-up cégek életének lehetséges szakaszai (Saját szerkesztés)

1.1 Előzetes szakasz: egy gondola születése

Az ötlet megszületik, az ötlet gazdája lelkes, talán sikerül pár partnert találni az álmodozáshoz. Elkezdődik a papírmunka. Az ötlet értéke minimális és a kockázat szintje is nulla. Csak időbe telik az eredeti ötlet finomítása. Az induló ötletek többsége ebben a szakaszban megszűnik. A tőke a 3F forrásból integrálható (család, barátok és bolondok).

Tennivalók:

- Írja le az ötletet, és ellenőrizze a csapat több oldalról. Finomítsa, elemezze, ha lehetséges
- Szerezzen információkat a versenytársakról. Léteznek hasonló vállalkozások? Ha igen, meg kell találnia a módját, hogy piaci rést szerezzen. Ha nem, akkor lehet, hogy az egész ötlet nonszensz
- Kommunikáljon a lehető legtöbb potenciális érintettel, hogy visszajelzéseket kapjon a jövőbeli szakaszokra vonatkozóan
- Alakítson ki egy csapatot a felelőségek megosztására, valamint műszaki és üzleti szakértők bevonására
- Határozza meg vállalkozása alapvető funkcióját, és összpontosítson rá a megvalósítás során
- Vegyen részt induló versenyeken, közvetlen visszajelzést kaphat, és szabadon tanulhat a versenyzőktől
- Információkat szerezhet a lehetséges kockázati tőkebefektetésekről

Elkerülendő:

- Ne rejtse el ötleteidet, mivel ha túlságosan introvertált vagy, a releváns információk elvesznek, és nehezebb lesz a megvalósítás
- Ebben a szakaszban nincs szükség részletes üzleti tervezésre
- A technológiai fejlesztés sok pénzbe kerül, de ügyeljen az üzleti oldalra is

Versenyek mezőgazdasági start-up-ok számára:

<https://www.sival-angers.com/en/innovation/agreen-startup-competition/>

<https://facagro.com/compete/>

<https://ec.europa.eu/eip/agriculture/en/news/competition-european-startups-agtech-and-foodtech>

1.2 Megalapozó szakasz

- Az úgynevezett ötletbörze után el kell kezdeni a megvalósítást. Az igazi különbség az, hogy ebben a fázisban óriási összeget kell költeni legalább egy prototípus (vagy Minimális Életképes Termék) kidolgozására. Ha a kezdeti ötleteit az előző fázisban tesztelték, érdemes vállalni a kockázatot. Ebben a fázisban kell kapcsolatot teremteni a lehetséges befektetőkkel. Ezek az úgynevezett gyorsítók hasznosak lehetnek az induláskor, de kockázatos lehet, hogy ötleteik nem egyeznek az eredetivel. Itt elsősorban azokat a befektetőket (üzleti angyalokat) kell elképzelni, akiknek már valószínűleg sikeres vállalkozásuk van, és befektetési tőkéjükből szeretnének újat létrehozni, de most nem az ötletük alapján. A várható hozamuk is alacsonyabb lesz, mint egy kockázati tőketársaságé. Leginkább kapcsolati tőkéjének növelésével találhatja meg őket. Az üzleti akcelerátorok már meglévő induló vállalkozásokat keresnek, sőt egyes akcelerátorok bizonyos területekre specializálódtak, ami megnehezíti a választást. Előnyük, hogy több tudást ad, mint a fentiek bármelyike, sőt a kapcsolatokban is többet ad.
- Ebben a szakaszban sok mindent összezavarhat az indulás üzleti vagy jogi oldalával kapcsolatban. Meg kell hoznia releváns döntéseket pl. arról, hogy főállású vállalkozó.

Tennivalók:

- • Az üzleti oldalon a pitch létrehozására kell összpontosítani
- • A piaci feltételeket fel kell térképezni, hogy egyszerű számításokat lehessen végezni a versenyképes hozamokról
- • Készítsen marketing- és értékesítési tervet valós adatok alapján
- • A minimálisan életképes terméket néhány valódi ügyfélnek tesztelnie kell
- • A hiányosságok területére (üzleti, marketing, értékesítés, forrásbevonás, jogi kérdések stb.) szakértőket alkalmazva építse fel munkatársait.
- • Keressen egy lehetséges közös irodát a kezdeti kiadások csökkentése érdekében
- Csatlakozzon minél több induló találkozóhoz

Elkerülendők:

- • Maradjon nyitott, és kapjon visszajelzéseket az ügyfelektől és információkat a lehetséges érintettekről
- • Legyen kitartó, mivel a nettó mínusz profitnak ez a szakasza évekig is eltarthat sok induló vállalkozásban
- • Az igazán részletes üzleti terv ebben a fázisban felesleges
- • Próbálja elkerülni a következő tipikus hibákat: rejtőzködés, túlzott önbizalom, átgondolatlan egyidejűség, gyenge márképítés, hiányos partnerek/személyzet, termékfókuszálás, gyenge piac

Üzleti terv vázlat egy lehetséges formája

1. Az ötlet röviden / az üzlet röviden

Fogalmazd meg elképzelésedet 1-4 mondatban, hiszen a te vállalkozásod is foglalkozni fog veled.

2. Probléma / lehetőség

Itt adsz megoldást, vagy milyen lehetőséget ad az induló vállalkozásod.

3. Megoldás

Mi készíti erre, mi a szolgáltatás, a termék...?

4. Piac mérete / haszon

Versenyelemzés, piacelemzés, akár különböző webhelyekről származó statisztikák és felmérések felhasználásával is.

5. Üzleti modell

Itt jön be az általad használt üzleti modell, vagyis

- Honnan lesz bevétele?
- Mi a termék, szolgáltatás, hány termék?
- Milyen marketing csatornákat használ?
- Hogyan, mert meggyőzi a vásárlókat a vásárlásról.

6. Versenyképes / Előny

Mondja el, miben tud többet nyújtani, mint a versenytárs, vagy tegye másként.

7. Csapat/bérek

Gondolja át, kinek kell a csapatban részt vennie, aki akár cégalapítóként is részt vesz az indulásban.

Egyedül nehéz felhúzni egy nagy indulót, társakra van szükség.

8. Piacra lépési stratégia (Traction)

Itt térjen ki az üzleti modellben már említett marketingstratégiára. Mi az első dolog, amivel kezdés?

1.3 Korai szakasz

Ahogy az eredeti ötlet most megvalósult, megszületik a startup. Sikeresnek kell lennie egy tapasztaltabb vállalatokkal teli üzleti környezetben. A kiadások folyamatosan nőnek (cég alapítása, alkalmazottak, ügyvéd, könyvelő, marketing kiadások, kommunikáció, iroda stb.), de a bevételek tartalékok, rendszertelenek. A befektetők hiánya szokásos kihívás ebben a szakaszban. Ha az előbbi szakaszokban képes volt rá, akkor vállalkozása körül van néhány kockázati tőkések, aki képes támogatást nyújtani. Ezenkívül tömeges pénzügyi mechanizmusokon keresztül is juthat finanszírozáshoz. Lényegében a leendő ügyfelei pénzt adnak az induláshoz támogatásként, de legtöbbször a támogatás tulajdonképpen egy előleg. Előre fizetnek a befejezetlen termékért. Két nagyszerű oldal használható erre a legjobban, az Indiegogo és a Kickstarter.

Az Indigo filozófiáját bemutató film:

https://youtu.be/2Tz_C14M6z0

A Kickstarter által támogatott ötletek tárháza:

<https://www.kickstarter.com/>

- Alternatív megoldásként további uniós vagy állami támogatásokat is igényelhet, de ez kockázatos lehet, mivel az induló vállalkozás eredeti elképzelése megváltozhat, így előfordulhat, hogy nem teljesíti a pályázat céljait.
- Különböző kompetenciákra van szükség ahhoz, hogy túlélje ezt a szakaszt: értékesítés, marketing, személyzeti menedzsment.
-
- Tennivalók:
  - Szerezzen be minél több ügyfelet, hogy bevételt termeljen
  - Használja a rendelkezésre álló legjobb személyzetet, rúgja ki az alkalmatlan alkalmazottat
  - Próbálja elkerülni a vezetői betegségeket és a kiégést
  - Az induláshoz elengedhetetlen a megfelelő cash-flow támogatása
  - Esetleg a marketingtevékenységet ki lehet adni egy professzionális ügynökségnek a növekedési lehetőségek biztosítása érdekében
  - Vállalata alapítójaként vagy vezérigazgatójaként minden nap tanulnia kell
- Nem teendők listája:
  - Használjon korszerű időgazdálkodási technikákat, ne pazarolja az időt felesleges tevékenységekre
  - Ne add fel a befektetők keresését, hogy biztosítsák a pénzáramlást
  - Ne pazarolja az erőforrásait luxuskiadásokra

1.4 Növekedési szakasz

- Az ebbe a szakaszba való átmenet a korai szakasztól nehéz megfigyelni. Az ügyfelek és az új befektetők számának növekedése terjeszkedési folyamatot és üzleti sikert generálhat. Most személy szerint szinte lehetetlen kiszállni a folyamatból, hiszen egy növekvő csapat jövője a vezérigazgató kezében van.
- Mivel ebben a fázisban Ön túl van a klasszikus start-up vállalkozáson, így a növekedés menedzselése lesz a fő funkció a különböző érdekek, szakértői csoportok és érintettek körében.
-
- Tennivalók:
  - Próbálja bevonni az üzletág legjobb szakembereit a cégébe, hogy növelje profitját
  - Készüljön fel egy esetleges kilépésre a start-up cégből, kapcsolódjon azokkal a szereplőkkel, akik hajlandóak a jövőben megvásárolni a részvényeit
  - Tanuld meg a döntési jogokat a vállalat alsóbb szintjeire delegálni, mivel ebben a szakaszban a napi rutinfeladatokat meg kell osztani
-
- Elkerülendő dolgok listája:
  - Ne próbálja monopolizálni a befolyást a vállalat működésére
  - Ne zárja ki cége szakértőit, ha más a véleménye

1.5 Kései vagy kilépő szakasz

A befektetők egy része – már korábban is tudhatta – megvásárolja a részesedését, így új álmokon és üzleti tervben gondolkodhat.

2. A FENNTARTHATÓ ÜZLETI TERV KÉSZÍTÉSÉHEZ SZÜKSÉGES INFORMÁCIÓK: IGAZOLÁSOK, KÖVETELMÉNYEK, JOGI KERET.

2.1 Általános európai kontextus

2.1.1 Európai címkék

2.1.1.1 Minőségi címke

Az Európai Unió hivatalos honlapja szerint különböző módszerek léteznek olyan minőségi címke elhelyezésére, amely védi és népszerűsíti „sok megkülönböztető uniós termék eredetét, hagyományait és egyedi jellemzőit”. (Európai Unió, a). Ezek a címkék a következőkre oszthatók:

- Földrajzi jelzések: védik a konkrét know-how-t, de az eredetiséget és a termőterülethez kapcsolódó agrár-környezeti feltételeket is.

o Oltalom alatt álló eredetmegjelölés (OEM)

o Oltalom alatt álló földrajzi jelzés (OFJ)

o Földrajzi jelzés (GI)

- Hagyományos különlegesség garantált (HKT): kiemeli a hagyományos szempontokat (készítési módja vagy összetétele), anélkül, hogy egy termelési területhez kapcsolódna.

- Egyéb rendszerek

o Hegyi termék

o Az EU legkülső régióinak terméke

o Önkéntes tanúsítási rendszerek

A földrajzi jelzéssel ellátott termékek esetében 2022 márciusában javaslat született a meglévő rendszer javítását célzó intézkedésekre, amelyekben a következő jellemzőket veszik figyelembe:

- Fenntarthatóság: a társadalmi, környezeti és gazdasági fenntarthatósággal kapcsolatos tevékenységeik valorizálása

- Védelem: különösen az értékesítések és a rosszhiszemű regisztrációk vagy a földrajzi jelzések domain nevének használata tekintetében

- Csoportok felhatalmazása: hozzáférés biztosítása a hamisítás elleni hatóságokhoz és a vámhatóságokhoz

- Egyszerűsített regisztrációs eljárás: technikai és eljárási szabályok összevonása

2.1.1.2 EU Organikus címke

Organikus termékek¹ az EU által is tanúsíthatók, miután az ellenőrző hivatal vagy szervezet ellenőrizte, hogy az élelmiszer-előállítók, -feldolgozók vagy -kereskedők megfelelnek-e a rendeletnek. A tanúsítás után megkapják az EU Organic címkét.

Ez a logó tanúsítja, hogy a termék legalább 95%-ban bio összetevőket tartalmaz, a fennmaradó 5%-ban pedig szigorú feltételeket is be kell tartania (Európai Unió, b).

EU Organikus címke logo²

¹ The organic production and labelling of organic products is regulated by the Delegated Regulation (EU) 2022/474 of 17 January 2022.

² Source: European Union, retrieved from https://ec.europa.eu/info/food-farming-fisheries/farming/organic-farming/organic-logo_en

2.1.1.3 EU Ökocímke

A környezetbarát áruk EU-piacon történő népszerűsítésére készült, a termékek széles skáláját fedi le, és kritériumokat határoz meg a fő környezeti hatások minimalizálására azok teljes életciklusa során. Több termékcsoporthoz forgalmazták: takarítás, ruházat és textil, huzat, csinált magad, elektronikai berendezések, bútorok és matracok, kertészet, nyaralószállás, kenőanyagok, papír, valamint test- és állatápolási termékek. Jelenleg nem vonatkozik az élelmiszerekre és takarmányokra.

2.1.2 EU szakpolitikai keretek

2.1.2.1 Az Európai Zöld Megállapodás (EGD)

A 2019 decemberében elindított EGD az Európai Bizottság stratégiája az EU gazdaságának fenntarthatóvá tételére, az éghajlati és környezeti kihívásokra összpontosítva. Útitervet ad az erőforrások hatékony felhasználásának fokozásához. A kezdeményezések közül a projekt kontextusában érdekes kiemelni a Farm to Fork stratégiát, amely az európai élelmiszerrendszerek fenntarthatóságának és ellenálló képességének javítását javasolja, célja a fenntartható élelmiszerek elérhetőségének és árának javítása, valamint az egészséges és fenntartható diéták.

2.1.2.2 Közös Agrárpolitika (CAP) 2023-27

Az új KAP-ot 2023-ban hajtják végre, az eredményekre és a teljesítményre összpontosítva egy igazságosabb, környezetbarátabb KAP érdekében. Hangsúlyozza a gazdálkodók fenntartható jövőjének biztosítását, összhangban az európai zöld megállapodással. Tíz célja a következő (Európai Bizottság, 2021):

1. Biztosítson méltányos jövedelmet a gazdálkodók számára
2. A versenyképesség növelése
3. A gazdálkodók helyzetének javítása az élelmiszerváltásban
4. Klímaváltozási akció
5. Környezetvédelem
6. Táj és biodiverzitás megőrzése
7. Nemzedékek megújulása
8. Élénk vidéki területek
9. Élelmiszer és egészséges minőség
10. Tudás és innováció

2.1.3 Energiahatékonysági Direktíva (EED)

Ez az irányelv 2012-ben lépett hatályba, de később 2018-ban módosították. Közös intézkedési keretet hoz létre az energiahatékonyság előmozdítása és a 2030-ra kitűzött legalább 32,5%-os energiahatékonyság elérése érdekében.

Ez az irányelv úgy tesz, mintha az energia hatékonyabb felhasználásával az emberek kevesebbet fogyasztanának. Ezért ez pozitív hatással lesz a környezetre, az éghajlatváltozás mérséklésére és az életminőségre, és kevésbé függ a külső beszállítóktól az olaj- és gázfogyasztásban.

Ebben az irányelvben fontos szempont a megújuló energiák használata. Eddig az EU-nak energiahatékonyabbá kell válnia a célok eléréséhez, mivel úgy tűnik, hogy inkább növeli az energiaszükségletet, nem pedig csökkenti (Európai Bizottság, 2020).

Ennek az irányelvnek a végső célja, hogy 2050-re az első klímasemleges kontinenssé váljon. Emiatt az „első az energiahatékonyság” elv alapján az EU az energiahatékonyságot az EU éghajlati célkitűzéseinek egyik kulcsfontosságú pillérévé tette.

2.2 A partnerségben részt vevő országok sajátosságai

2.2.1 Olaszország

Olaszország a harmadik az Európai Unió tagállamai között az élelmiszertermelésben felhasznált közvetlen energia mennyiségét tekintve. Következésképpen ösztönözni kell a közepes és nagyüzemek építését, különösen az agrárszektorba való integráció révén, az Európai Unió megújuló forrásokból származó termelési céljainak teljesítése érdekében.

Ezekre a megállapításokra alapozva, és a PNRR (az olasz terve a következő generációs EU számára) dokumentálásával Olaszország hirtelen megváltoztatta agrár- és energiapolitikáját annak érdekében, hogy megkerülje azokat az akadályokat, amelyeket az ország első generációjának csúcspontján állítottak fel. szakaszában a megújuló fejlesztés.

Az „Agrisolar Parks” fejlesztése

A mezőgazdasági, állattenyésztési és agráripari ágazatban produktív felhasználásra szolgáló fotovoltaikus rendszerek épülettetőkre történő telepítése révén, összesen mintegy 0,43 GW beépített kapacitással, az intézkedés és a felhívások kifejezetten ösztönzik a fenntarthatóságot és az energiahatékonyságot a mezőgazdaságban. . Ily módon a beruházás az agrárszektor termelő létesítményeinek korszerűsítését, korszerűsítését kívánja ösztönözni, ami pozitív hatással van a termények és az elhelyezett állatállomány minőségére is, a megújuló energiaforrásokból történő energiaellátás lehetővé tétele mellett, nyilvánvaló pénzügyi megtakarítással. .

„Agrár-fotovoltaikus létesítmények” fejlesztése

Az agrár-fotovoltaikus projektek hibrid természetűek, integrálják a zöldenergia-termelés igényeit a mezőgazdasági vagy állattenyésztési tevékenységre használt földterületek jellemzőinek megőrzésével, a kreatív, technológiailag kifinomult és többfunkciós mezőgazdaság érdekében.

Ennek az intézkedésnek az a célja, hogy ösztönözze olyan innovatív jellemzőkkel rendelkező, közepestől nagyméretű fotovoltaikus rendszerek telepítését, amelyek lehetővé teszik a fotovoltaikus létesítményeknek otthont adó földterület mezőgazdasági vagy állattenyésztési célokra való felhasználását, ellentétben az „agrár-szolárparkokra” vonatkozó intézkedéssel, amely lehetővé teszi a "hagyományos" fotovoltaikus rendszerek telepítését az épületek tetejére.

Fejlődés és bizonytalanságok a mezőgazdasági területeken működő fotovoltaikus rendszerek ösztönző szabályozásában

A jogalkotó már számos változtatást hajtott végre a jelenleg hatályos szabályozáson annak érdekében, hogy felszámoljon néhány olyan szabályozási akadályt, amely nem tette lehetővé, vagy erősen korlátozta a megújuló energiaforrások fejlesztésének lehetőségét az agrárszektorban, várva az ökológiai minisztériumra. Átállás az agrár-fotovoltaikus létesítményekre vonatkozó követelményekről és kritériumokról szóló iránymutatások közzétételére, hogy hozzáférhessenek az NRP által biztosított intézkedésekhez.

Az agrofotovoltaikus erőművek engedélyezési szempontjai és az első jogtudományi megközelítések

Az agrár-fotovoltaikus erőművekre ugyanazok az engedélyezési eljárások vonatkoznak, mint a „hagyományos” fotovoltaikus erőművekre, mivel még nincs rájuk vonatkozó ad hoc törvény. Mindazonáltal a jogalkotási beavatkozás e tekintetben elengedhetetlennek tűnik, még a témában megfogalmazott kezdeti jogtudományi irányvonalak fényében is, figyelembe véve az ilyen kezdeményezések innovatív jellegét és csekély környezeti hatását.

A hagyományos fotovoltaikus erőművektől eltérő területi kompenzációt kell kínálni, amelyek képesek elnyelni a beépítésükből eredő hatásokat, és más módon egyensúlyba hozni a beavatkozás súlyát, hogy helyreállítsák a teljes tájra, környezetre és területre gyakorolt hatásokat. Az agrár-fotovoltaikus növények egyrészt lehetővé teszik a föld megművelését, másrészt azonban magasabb és egymástól távolabb eső oszlopokat mutatnak.

Egyes érdekes tanulmányok¹ szerint kétségtelenül el kell kerülni a védett és érdekes ökoszisztémákkal rendelkező helyeket; ii. biológiai folyosók létrehozása; és (iii) speciális bevonatokat használjon a PV panelek szabad felületein.

2.2.2 Lengyelország

A megújuló energiaforrások típusai a lengyelországi vidéki területeken:

- biomassza
- biogáz
- napenergia
- napenergia
- Szélenergia

A megújuló energia szervezeti formái vidéken.

Energiaszövetkezetek. Az energiaszövetkezet fogalmát a megújuló energiaforrásokról szóló törvény határozza meg.

Klaszterezés - az energia klaszter energiafogyasztók, energiatermelők, termelők, energiaértékesítők és egyéb energetikai szolgáltatók olyan csoportosulása, amely területileg összefüggő területen szervezett és koordinált módon, polgári jogi megállapodás alapján működik egyensúlyteremtés céljából. A klaszter egy funkcionális területén az energiaigény, valamint a klaszter tagjai versenyképességének és innovációs képességének javítása. Egy klaszter öt településen vagy egy megyében található entitásokat foglalhat magában.

Jogi rendelkezések a vidéki megújuló energiaforrások kiépítésére vonatkozóan

A megújuló forrásokból történő energiatermelés fejlesztésének jogi alapját számos uniós jogszabály képezi. Az energiatörvény és az abból levezetett szabályozás képezte a keretet a különböző lengyelországi megújulóenergia-létesítmények működési rendszerének egy különálló megújulóenergia-törvény elfogadásáig, azaz 2015-ig. Jelenleg a RES törvény határozza meg az alapfogalmakat ebben a területen, és a vonatkozó rendeletek alkotják a végrehajtási aktusok rendszerét. Az e törvényben foglaltakon túlmenően bármely megújuló létesítmény építésének és üzemeltetésének folyamatát egyéb szabályozás is befolyásolja: építési, pénzügyi, területhasználati, a létesítmény által a környezetre (különösen a környezetre) okozott változások, energia bevezetése a hálózatba, hulladék keletkezése vagy kezelése stb.

A jogi szempontokat már az energiatermelő létesítmények elhelyezésére szolgáló ingatlan kiválasztásának szakaszában figyelembe kell venni.

Fontos felmérni a helyszín lehetőségeit, a környezeti feltételeket, a tervezett létesítmény elektromos hálózatra történő csatlakoztatásának feltételeit, amelyek meghatározzák a további közigazgatási aktusok vagy polgári jogi megállapodások megszerzésének lehetőségét.

A beruházás helyi területrendezési tervvel való összeegyeztethetőségét ellenőrizni kell.

A beruházás helyének pozitív elbírálása esetén lehetőség van a megújuló létesítmény építésének megkezdését lehetővé tevő vonatkozó közigazgatási aktusok beszerzésére, a környezeti feltételek figyelembevételével. Amennyiben a természeti elemek védelme nem lehetséges, az okozott károk orvoslása érdekében intézkedéseket kell tenni, különösen környezetvédelmi kártérítés útján.

Egyes projektekhez környezetvédelmi döntésre és részletes környezeti hatásjelentésre lehet szükség. A szélérőművek elhelyezését a szélenergia beruházási törvény (a továbbiakban: szélenergia-ellenes törvény) rendelkezései szabályozzák továbbá.

Ezen rendelkezések értelmében szélérőmű elhelyezése a szélérőmű magasságának tízszeresénél nagyobb vagy azzal egyenlő távolságra lehetséges (a talajszinttől az építmény legmagasabb pontjáig mérve, ideértve a műszaki elemeket is, így pl. a forgórész lapátokkal) lakóépületekből és a törvény 4. cikkében említett egyéb helyekről. Ezen túlmenően szélérőmű elhelyezése csak helyi területrendezési terv alapján történhet. Ennek a törvénynek a rendelkezései jelentősen gátolták a szélenergia fejlődését, és mérlegelés alatt áll rendelkezéseinek enyhítése.

RES létesítmény építésének megkezdésére az építési engedélyről szóló jogerős határozat megszerzése után kerülhet sor.

Az építési engedély szükségessége alól kivételt képez a hőszivattyúk, szabadon álló napkollektorok, az 50 kW-nál nem nagyobb beépített villamos teljesítményű fotovoltaiikus berendezések és a mezőgazdasági biogáz mikrotelepítései. Ezekben az esetekben a fotovoltaiikus készülékek és a mezőgazdasági biogáz mikrolétesítmények kiviteli tervének tűzvédelmi követelményeknek való megfelelésére vonatkozó egyeztetési kötelezettség érvényes.

Az összes szükséges engedély megszerzése után folytatódhat a szóban forgó RES létesítmény építése, és annak befejezése után kérhető használatbavételi engedély megadása.

Az építésfelügyeleti hatóság az engedély kiadását megelőzően az építményt megvizsgálja annak megállapítása érdekében, hogy az az építési engedélyből adódó rendelkezéseknek és feltételeknek megfelelően történik-e.

2.2.3 Spanyolország

Minőségi címkék

A minőségi címkézés Spanyolországban ugyanaz, mint az Európai Unióban, azaz az Európai Unió szabályozza, ami garantálja a más hagyományos termékeknél megkövetelt további minőségi követelmények betartását.

Néhány nemzeti testület, amelyet e címkék elismerése és népszerűsítése terén végzett munkájukért ki kell emelni:

- ORIGEN ESPAÑA (Spanyol Eredeti Megjelölések Szövetsége).
- CECRV (Spanyol Borszabályozási Tanácsok Konferencia)
- ACERTES (Spanyol Megfelelőségértékelési Tanúsítók és Hitelesítők Szövetsége)

Organikus címke

Az ökológiai mezőgazdaságot Spanyolországban 1989 óta szabályozzák az ökológiai mezőgazdaság általános megnevezéséről szóló rendelettel.

A 833/2014-es királyi rendelet jelenleg szabályozza az ökológiai termékeket és azokat a paramétereket, amelyeket teljesíteni kell az ökológiai cím megszerzéséhez.

Hasonlóképpen, a kifejezetten az ökológiai termelésre vonatkozó intézkedések is fejlődtek, és jelenleg az ökológiai termelésről és az ökológiai termékek címkézéséről szóló, 2007. június 28-i 834/2007/EK tanácsi rendeletben szerepelnek.

Jogi keretek Spanyolországban

7/2021, május 20-i törvény, az éghajlatváltozásról és az energiaátállásról szóló törvény, amelynek célja a spanyol gazdaság szén-dioxid-mentesítésének elősegítése az éghajlatsemlegesség elérése érdekében, a körkörös modellre való átállás, valamint az éghajlatváltozás hatásaihoz való alkalmazkodás elősegítése és olyan fenntartható fejlődési modell megvalósítása, amely tisztességes foglalkoztatást teremt és hozzájárul az egyenlőtlenségek csökkentéséhez.

Különbféle nemzeti terveket is megállapít az éghajlatváltozás szabályozására és mérséklésére.

Integrált Nemzeti Energia- és Klímaterv (PNIEC) 2021–2030. A PNIEC célja az üvegházhatást okozó gázok (ÜHG) kibocsátásának 23%-os csökkentése 1990-hez képest, a megújuló energiaforrások 42%-a a végső energiafogyasztásban, az energiahatékonyság 39,5%-os javulása a következő évtizedben és a megújuló energia 74%-a a villamosenergia-ágazatban.

A mezőgazdasági és állattenyésztési ágazatban ez a terv a következőkre irányul:

- Ösztönözni kell az esővel táplált szántóföldi növények vetésforgóját, ideértve a hüvelyeseket és az olajos magvakat, és felváltani a gabonafélék monokultúráját.
- A nitrogénellátás beállítása a növényi igényekhez.
- A hígtrágya gyakori ürítése sertésólokban
- Hígtrágyás tavak lefedése
- A hígtrágya szilárd-folyadék szétválasztása
- Komposzt előállítás a hígtrágya szilárd frakciójából

Az éghajlatváltozáshoz való nemzeti alkalmazkodási terv (PNACC) 2021–2030 az alapvető tervezési eszköz az éghajlatváltozás hatásai elleni összehangolt fellépés elősegítésére Spanyolországban. Fő célja az éghajlatváltozás jelenlegi és jövőbeli kárainak elkerülése vagy csökkentése, valamint egy ellenállóbb gazdaság és társadalom felépítése.

2.2.4 Észtország

A környezetvédelmi és klímapolitika nagy ambíciót tűz ki a klímasemlegesség elérésére 2050-re, ami nagymértékben érinti a mezőgazdaságot (gazdálkodást), beleértve az élelmiszertermelést Észtországban. A gazdálkodóktól innovatív és még fenntarthatóbb gyakorlatokat várnak el. A közös agrárpolitika (KAP) célja a mezőgazdasági biológiai sokféleség védelme és növelése a környezetvédelmi szabályok betartásával és a zöld gazdálkodás ösztönzésével. A KAP abban is segít a gazdálkodóknak, hogy megoldást találjanak problémáikra.³

Kulcsfontosságú, hogy a gazdálkodók előtt álló kihívásokkal kapcsolatos tudatosság fokozódjon azon emberek körében, akiknek nincs tapasztalatuk ezen a területen. Ennek számos módja van, ideértve a releváns kampányokat, hirdetéseket, történeteket, képzési lehetőségeket, innovatív eszközöket és tartalmas (minőségi) címkékkel ellátott termékeket. Az Európai Unióban (beleértve Észtországot is) a gyártók és szolgáltatók különféle tanúsítványokat és minőségi címkéket igényelhetnek termékeikhez vagy szolgáltatásaikhoz. A különféle tanúsítványok és minőségi címkék célja, hogy tájékoztatást adjanak az ajánlat minőségéről vagy eredetéről, rámutassanak a nagy hagyományokon alapuló gyártási technikára, a termék származására, környezetvédelmi vonatkozásaira stb. közös minőség- és ökocímkék (egyénilag, egy adott termékre vagy szolgáltatásra), a helyi címkék egy része regionális és/vagy társ márkás (köznéven forgalmazott), pl. Az észt kulináris útvonalat tartalmazza⁴:

Az EHE – Eredeti és érdekes Észtország (EHE – Ehtne ja Huvitav Eesti) az ökoturizmus minőségi védjegye, amely elismeri a környezetbarát és fenntartható regionális turisztikai termékeket és szolgáltatásokat. Az ilyen turisztikai termékeket és szolgáltatásokat a valódi élmények és az örökséggel való törődés jellemzi.

A Real Farm Food (Ehtne talutoit) címke a természetes, friss és ízletes termékeket szimbolizálja. A címke az Észt Mezőgazdasági Föderáció kezdeményezésére jött létre. Ha ezt a címkét látja a csomagoláson, biztos lehet benne, hogy természetes, farmon termesztett és farmon készült termékről van szó.

Az UMA MEKK a Võrumaán előállított élelmiszerek termékcímkéje, melynek célja a gazdálkodók, vállalkozók, élelmiszer-termelők és más, a mezőgazdaságban és élelmiszeriparban tevékenykedő szenvedélyes emberek elismerése. A címkét csak kiváló minőségű élelmiszertermékekre adják ki.

³ https://agriculture.ec.europa.eu/sustainability/environmental-sustainability_et

⁴ <https://www.toidutee.ee/labels>

Põlvamaa Észtország kivételesen szép és tiszta természetű régiója. 2009 óta a természetesen előállított, kiváló minőségű termékeket „Rohelise märk” (Zöldebb jel) címkével látják el. Helyi élelmiszerek és kézműves élelmiszerek, természetes építő- és befejező anyagok, helyi kézműves termékek és turisztikai szolgáltatások címkézésére szolgál. Mára több mint húsz Põlvamaa vállalkozó vette át a „Rohelise märk” címkét.

A VIRU FOOD (VIRU TOIT) regionális és minőségi címkét a Virumaa területén előállított, helyi eredetű, kiváló minőségű, természetes anyagok felhasználásával és környezetbarát módon előállított termékekre adják..

Az Észak-Észtországi Helyi Élelmiszer (Põhja-Eesti kohalik toit) címke mögött meghúzódó ötlet az, hogy támogassa az észak-észt helyi élelmiszereket gyártó vállalatok közötti együttműködést és hálózatépítést, és jelölje meg a kiváló minőségű helyi termékeket.

A «Saaremaa Ehtne toode» (Autentikus Saaremaa Termék) címke megerősíti, hogy a terméket Saare megyében, a tiszta Saaremaa természeti környezetben, a saaros emberek munkaerő és tapasztalata felhasználásával állítják elő.

1995 óta a Hiiumaa Green Label-et a felelős és zöld gondolkodású hiiumai vállalkozások használják termékeiken. Ez egy minőségi címke, amelyet a Hiiumaa területén előállított és/vagy hiiumai alapanyagokból készült kiváló minőségű terméknek vagy szolgáltatásnak ítélnék oda. 2006 óta olyan hiiumai termékeknek és rendezvényeknek is odaítélik, amelyek fenntartható gazdálkodás eredményeként jöttek létre, és amelyek helyi természeti vagy emberi erőforrásokat használnak fel, értékelve a hagyományos készségeket és kultúrát.

Az Európai Bizottság honlapján tájékozódhat az EU minőségi szabványairól, a CE jelölésről és a különböző címkékről - Ökocímkékről, hal- és élelmiszercímkékről és Energiacímkékről (energiahatékony termékek, energiahatékony termékekre vonatkozó követelmények, EU energiacímkézési és környezetbarát tervezési szabályok, Az EU Energy Star programja Ezen kívül magyarázat a termékek energiafogyasztás szerinti címkézésére, az energiacímkézésre vonatkozó EU

szabályozások, milyen termékekre van szükség energiacímkezésre, a műszaki dokumentáció biztosítására, a távértékesítés szabályaira.⁵

Az üzleti életben számos minőségi címke is létezik. Észtország például a Trusted Business Certificate nevű nemzetközi projekttel lépett piacra, amely immár 7 országot érint. Az észt vállalatok immár több mint 190 000 európai vállalathoz csatlakozhatnak, amelyek részt vesznek a projektben. A csatlakozás jó lehetőséget teremt arra, hogy kitűnjön a versenypiacon.⁶

2006 óta a Sikeres észt vállalat díjat azok a cégek ítélik oda, amelyek pénzügyi helyzetét a Creditinfo kiváló (AAA), nagyon jó (AA) vagy jó (A) minősítéssel értékeli. Az észt piachoz igazodó hitelminősítés egy megbízható és elfogulatlan értékelés, amely a vállalat pénzügyi, gazdasági és fizetési teljesítményének alapos elemzésén alapul, nemzetközi szabványok szerint kidolgozva.⁷

Pénzügyi támogatási lehetőségek induló vállalkozások számára Észtországban

Számos projekt létezik az induló vállalkozások támogatására az EU-ban⁸:

- A Startup Europe megerősíti a hálózatépítési lehetőségeket a csúcstechnológiás startupok, scaleupok, befektetők, akcelerátorok, vállalati hálózatok, egyetemek és a média között.
- A Startup Europe Partnership egy integrált páneurópai nyílt innovációs platform, amely segíti a legjobb uniós léptékű vállalkozások növekedését.
- Az InvestEU portál a befektetőket és a projektszervezőket egyetlen, az egész EU-ra kiterjedő befektetési lehetőségek adatbázisban hozza össze.

Észtországban számos projekt, vállalat és szervezet teremtett lehetőséget arra, hogy ösztönözze a fiatalokat, hogy kezdeményezzenek és indítsanak saját jövőbeli vállalkozást még iskolás korukban.⁹ Valamint az induló vállalkozások támogatására tervezett rendszerek, pl. gyorsítók, jelentősen

⁵ https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/product-safety-and-requirements/eu-labels_en

⁶ <https://majandus.postimees.ee/3755259/sertifikaat-usaldusvaarne-ettevote-uurib-ettevote-kuvandeid-internetis>

⁷ <https://arileht.delfi.ee/artikkel/95979613/tabel-vaata-laitmatu-taustaga-eesti-ettevotteid>

⁸ https://europa.eu/youreurope/business/running-business/start-ups/starting-business/index_en.htm

⁹ <https://digitaalneiq.ee/uudised/esimesed-sammud-kuidas-alustada-oma-start-upiga-juba-koolipingist/>

csökkenthetik a vállalkozás beindításához szükséges időt. Például a Startup Inkubátor a Tehnopol növekedési programja a technológiai startupok számára.¹⁰ A Junior Achievement Estonia már közel 30 éve működteti a Diákvállalati Programot Észtországban.¹¹ A Startup Estonia fejleszti a helyi startup ökoszisztémát és fejlesztési programokat hoz létre. Céljuk az induló vállalkozások tudás- és készségek fejlesztése, a finanszírozási helyzet javítása és a jogi szűk keresztmetszetek megszüntetése. A KredEx működteti a Startup Estonia programot.

A KredEx számos olyan program elindítását segítette, amelyek az induló vállalkozásokat tudás-, kapcsolat- és finanszírozási fejlesztésben segítik. Az észt start-up közösség, a Belügyminisztérium és a Startup Estonia együttműködésével kidolgozott vízumprogram lehetővé teszi, hogy harmadik országok állampolgárai helyi induló vállalkozásoknak dolgozzanak. Lehetővé teszi továbbá, hogy a meglévő induló vállalkozások Észtországba költözzenek, és új induló vállalkozások alapítsanak. 2018 végén a KredEx együttműködést kezdett az Oktatási és Kutatási Minisztériummal, hogy kedvező platformot hozzon létre a nemzetközi ambíciókkal rendelkező EdTech start-upok létrehozásához és növekedéséhez.¹²

Az indulás és az induló pénzszerzés egyik módja egy társfinanszírozási platform használata. A Hooandja egy közösségi finanszírozási platform, amely lehetőséget kínál arra, hogy társfinanszírozást találjon jó ötletéhez vagy kreatív projektjéhez.

2.2.5 Magyarország

Pénzügyi támogatási lehetőségek start-upok számára

- Magyarországon számos előírás, címke, logó stb. létezik a fenntartható gazdasági tevékenységekre és termékekre vonatkozóan. Létezik, de ezek többnyire egyenértékűek az Európai Unióban honos rendszerekkel. Konkrétan azonban a mezőgazdaságban a megújuló energia felhasználási formáira nincsenek olyan rendszerek, amelyeket az induló cégek megvalósíthatnak. Ebben a rövid fejezetben olyan programokról, finanszírozási lehetőségekről olvashatunk, amelyek célja az induló és innovatív vállalkozói környezet megteremtése és támogatása Magyarországon.
- Legfontosabb jogi hely az 1858/2016. (XII. 27.) Korm. határozat a hazai innovatív vállalkozói környezet fejlesztéséről, a feltörekvő digitális vállalkozások versenyképességének javításáról és Magyarország Digitális Start-up Stratégiájáról. A rendelet kimondja, hogy a Digitális Jólét Program részeként a Miniszterelnöki Biztos felügyeli a területet. Tevékenységét és a start-up ökoszisztéma harmonikus fejlődését a „Start-up Hungary” koordinációs és módszertani központ támogatja, melynek feladatai a következők:
  - • a start-up ökoszisztéma fejlesztését célzó programok koordinálása,

¹⁰ <https://www.startupincubator.ee/tehnopol-startup-inkubaator-tervitab-uusi-startuppe-inkubatsiooniprogrammis/>

¹¹ <https://digitaalneiq.ee/uudised/esimesed-sammud-kuidas-alustada-oma-start-upiga-juba-koolipingist/>

¹² <https://www.kredex.ee/en/financing-companies/start-ups>

- • az állami programok és pályázati lehetőségek hatékonyabb kommunikációja, valamint
- • a Stratégia monitoring rendszerének kialakítása és működtetése.
-
- A rendszer létrejöttének legfontosabb okai az alábbiakban foglalhatók össze: Az induló vállalkozások szabályozási környezetének javítása érdekében a nemzetgazdasági üzleti környezetnek támogatnia kell az induló vállalkozások létrehozását, piacra lépését és fejlődését. céltan, speciális gazdasági övezetek kialakításának lehetőségét, amelyek kedvezőbb szabályozást, rugalmasabb finanszírozási lehetőségeket biztosítanak meghatározott feltételek mellett az innovatív vállalkozások számára. Fontos biztosítani a vállalkozói életmód és az önfoglalkoztatás bemutatását célzó programok kidolgozását a közoktatási, szakképzési, felsőoktatási és felnőttképzési rendszerekben, valamint a nők és az új vállalkozók sikeres vállalkozóvá válását támogató kompetenciafejlesztő programok kidolgozását. , összhangban vannak Magyarország Digitális Oktatási Stratégiájával.
- Országos szinten kidolgozásra került az IPAR 4.0 Start-up és Spinoff Program terve, amely az iparvállalatok és az induló vállalkozások együttműködésének elősegítését célozza. A finanszírozást nagyrészt európai uniós források biztosítják, mégpedig a Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program és a Versenyképes Közép-Magyarország Operatív Program rendszerén keresztül.
- Leküzdendő akadály, hogy a közbeszerzés keretében még kevésbé elterjedt, innovatív megoldások beszerzése is lehetővé válik. Ennek megfelelően át kell dolgozni a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLI. törvény, ideértve a kereskedelmi hasznosítást megelőző beszerzési modell (PCP eljárás) hazai induló vállalkozásokra való alkalmazhatóságát is.
- A nemzeti szabályozás fontos része, hogy az ország releváns célországává váljon a külföldi induló vállalkozások számára. Ennek megfelelően terítéken van egy „start-up vízum” bevezetése is, amely magyar lakhelyet biztosít a magyarországi székhellyel működni kívánó külföldi induló vállalkozások tulajdonosainak és dolgozóinak.
- A főváros és környéke kiemelt gazdasági jelentőségű az országon belül, ennek megfelelően a Kormány a Fővárosi Önkormányzattal együttműködve irányítja a "Start-up Budapest" programot.
- A Magyarországon működő induló vállalkozások számára fontos kihívás a megfelelő finanszírozási források rendelkezésre állása a cégek életének különböző életciklusában. Ennek megfelelően a nemzetgazdasági miniszter, a miniszterelnöki biztos és a nemzeti fejlesztési miniszter feladata egy olyan társbefektetői struktúra kialakítása, amely lehetővé teszi a magánbefektetők számára, hogy az állam saját szerepvállalásával, megosztva a kockázatvállalást ösztönözzék. befektetések kockázata.
- A támogatási rendszer kialakításában a 37/2011. (III. 22.) Korm. rendelet 7. §-a alapján a Támogatások Vizsgáló Iroda is részt vesz annak vizsgálatában, hogy felmerül-e az európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatás lehetősége, azaz a 107. sz. (1) bekezdése szerinti feltételek teljesülnek
- A finanszírozás megkönnyítése érdekében egy törvénymódosítási javaslat az induló befektetőknek társasági adóalap-kedvezményt kíván adni, hasonlóan a régóta folyó TAO-támogatásokhoz, amelyek gigantikus összegekkel támogatják a "nemzetstratégiai jelentőségűnek" minősített látványsportokat.
- A TAO törvény szerint az adózás előtti eredmény a kezdeti vállalkozásban megszerzett üzletrész bekerülési értékének háromszorosával csökken (beleértve a megszerzést követő tőkeemelésre tekintettel a bekerülési érték növekedését is) az adóban. a részesedés megszerzésének évében és az azt követő három adóévben egyenlő részletekben, de adóévenként és kezdeti szakaszban vállalkozásonként legfeljebb 20 millió forint.

Az adóalap-csökkentő tétel a részesedés bekerülési árának háromszorosa (emelés), de legfeljebb 20 millió forint adóévenként - és induló vállalkozásonként - összesen legfeljebb 4 adóévig vehető igénybe.

Az induló cégek számára fontos, hogy olyan informatikai felületet biztosítsanak, amely lehetővé teszi a proaktív kommunikációt a hatóságokkal.

A belföldi kedvezmények attól függenek, hogy az induló befektetés magánszemélyként vagy céggént valósul meg. Magánszemélyként adókedvezmény nincs, a cégen keresztül történő befektetéseknél két belföldi kedvezmény ismert.

Ha a társasági adó alanya a vállalkozás egy részét értékesíti, akkor az eladási érték és a könyv szerinti érték különbözete után fizetendő társasági adó összege 9 százalék. A másik lehetőség, a korai fázisú vállalkozásba való befektetés, már bemutatásra került.

A Magyar nemzeti ökocímke

Ábra: A Magyar nemzeti ökocímke (Forrás: <https://zoldbeszerzes.hu/hu/kornyeztbarat-termek-vedjegy-a-magyar-okocimke/>)

A cégek és vállalkozók környezetvédelmi szempontok szerint is megkülönböztethetik áruikat a piacon lévő hasonló termékektől. A Környezetbarát Termék megkülönböztető jelzésnek számos előnye van, nevezetesen:

- A piacon a védjegy a forgalom növelésének versenyképes eszköze, amely lehetővé teszi a gyártó, a forgalmazó és a szolgáltató számára, hogy több bevételhez jusson.
- Segít abban, hogy az adott termék a külföldi piacokon is megjelenhessen.
- A Környezetbarát termék energiatakarékos, ezáltal jelentős költségeket takarít meg gyártója számára.
- Értékes marketingeszközként.
- A védjegyet használó gyártó vagy szolgáltató igénybe veheti a jogszabályban biztosított kedvezményeket (pl. termékdíj-törvény által biztosított kedvezmény, mentesség megszerzése, vagy a zöld közbeszerzés által biztosított piaci lehetőség).
- Kevesebb környezeti kár keletkezik

Az ilyen címkével ellátott termék vásárlása egyben garantálja a vásárlónak, hogy hozzájárul a fenntarthatósághoz, valamint minőségi terméket vagy szolgáltatást vásárol, valamint garancia arra, hogy a termékek környezetbarát módon készültek.

Napjainkban egyre több cég ismeri fel az ökocímkék fontosságát, azt a jelzést, amely szükséges ahhoz, hogy termékei a magyar mellett a külföldön is jelen legyenek. A környezetbarát termék védjegy használati jogának megszerzésével a vállalkozók környezetvédelmi szempontból is igyekeznek megkülönböztetni áruikat a piacon megtalálható hasonló termékektől, hiszen az ökocímke használata felelős vállalati gondolkodást is jelent.

A vásárlók döntéseikkel pedig arra ösztönözhetik a gyártókat, szolgáltatókat, hogy gondolják át a gyártási és szolgáltatási folyamatot, és környezetvédelmi szempontból is szigorúbb célokat tűzzenek ki maguk elé.

Az általános fenntarthatósági címkék mellett Magyarország zöldenergia-rendszer címkével is rendelkezik.

A Távhő Ökocímkét a Magyar Távhőszolgáltatók Szakmai Szövetsége (MaTáSzSz) vezette be 2015-ben azzal a céllal, hogy minél szélesebb körben megismertessék a távhőszolgáltatás előnyös tulajdonságait, mint például az energiahatékonyság növelése vagy a megújuló energiák arányának növelése. .

A címke a távhőrendszer környezetre gyakorolt hatásairól tájékoztatja a fogyasztókat, hasonlóan a háztartási elektronikai eszközök jól ismert energiacímkéihez. A címkék bevezetése hiánypótló, hiszen sok meglévő és leendő fogyasztó még nem kapta meg azt a fontos információt, hogy a távfűtés nemcsak kényelmes és biztonságos, hanem energiahatékony és környezetbarát is - köszönhetően az elmúlt évek jelentős fejlesztéseinek.

A Távhő Ökocímke a tájékoztatáson túlmenően motivációt is jelent a távhőszolgáltató cégek számára, hogy a jövőben is mindent megtegyenek azért, hogy versenyképes árú, megbízható és klímabarát szolgáltatást nyújtsanak az embereknek - javítva az energiahatékonyságot és növelve a hőfogyasztást. megújuló energiaforrások.

Függelék

Irodalom, hasznos weboldalak

European Union (nd/a). Quality Labels. Letöltve https://ec.europa.eu/info/food-farming-fisheries/food-safety-and-quality/certification/quality-labels_en

European Union (nd/b). The organic logo. Letöltve https://ec.europa.eu/info/food-farming-fisheries/farming/organic-farming/organic-logo_en

European Commission (2021). The new common agricultural policy: 2023-27. Letöltve https://ec.europa.eu/info/food-farming-fisheries/key-policies/common-agricultural-policy/new-cap-2023-27_en

European Commission (2020). Energy. Letöltve https://energy.ec.europa.eu/topics/energy-efficiency/energy-efficiency-targets-directive-and-rules/energy-efficiency-targets_en

<https://www.agri.ee/en/ministry-news-and-contact/ministry-rural-affairs/agriculture-and-fisheries-strategy-2030>

https://www.cdr.gov.pl/images/Radom/2021/broszury/oze_.pdf

https://www.proakademia.eu/gfx/baza_wiedzy/173/szubska1.pdf

<https://odpowiedzialnybiznes.pl/wp-content/uploads/2022/05/Raport2021.pdf>

<http://www.res-legal.eu/compare-support-schemes/>